

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Tdo/73/2016                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 6114010081                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 18.10.2016                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Martin Piovartsy         |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2016:6114010081.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Štefana Harabina v trestnej veci obvineného Q. U. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák., o dovolaní obvineného podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Jaroslava Klátika proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. júla 2014, sp. zn. 4 To 40/2014, na neverejnom zasadnutí konanom 18. októbra 2016, takto

### rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného Q. U. sa odmieta.

### Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica z 15. apríla 2014, sp. zn. 1 Tk 1/2014, bol obvinený Q. U. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa §145 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa dopustil tak, že

28. júla 2013 v čase okolo 19,00 h v Q. - časť T., v drevenom príbytku, nachádzajúcom sa v lesnom poraste za pšeničným poľom nad hlavnou cestou vedúcou ponad obec T., po predchádzajúcom slovnom a fyzickom konflikte s L. Q., nar. XX.XX.XXXX, v ťažkom stupni opitosti (najmenej 3,28 promile (g.kg-1), s úmyslom usmrtiť, kuchynským nožom s čepeľou dĺžky 14 cm a maximálnou šírkou v pätky 20,5 mm, tohto opakovane viackrát bodol do oblasti hlavy, krku, chrbta a hrudníka, čím mu spôsobil okrem mnohopočetných bodno-rezných poranení na hlave a horných končatinách, ktoré prenikali do podkožia a mäkkých tkanív (tuk a svalovina), aj štyri bodno-rezné prenikajúce poranenia, priamo ohrozujúce život, a to bodno-reznú ranu na ľavej strane krku, ktorá prenikla k vetve vonkajšej jugulárnej žily s porušením jej celistvosti, bodno-reznú ranu nad vonkajším koncom ľavej kľúčnej kosti, ktorá prenikala do ľavej pohrudnicovej dutiny a do horného laloka ľavých pľúc, širokú bodno-reznú ranu na ľavej bočnej stene hrudníka v strednej až zadnej pazuchovej čiare, ktorá prenikala zľava doprava šikmo zozadu dopredu a zasiahla dolný lalok ľavých pľúc, a bodno-reznú ranu na ľavej bočnej stene hrudníka v zadnej pazuchovej čiare, ktorá prenikla cez horný lalok ľavých pľúc až do protiahlej nástennej pohrudnice, následkom ktorých zranení L. Q. dňa 28.07.2013 v čase o 21:55 h vo FNsP F. D. Roosevelta Banská Bystrica podľahol, pričom bezprostrednou príčinou smrti bol úrazovo-krvácavý šok pri mnohopočetných bodno-rezných ranách so zasiahnutím ľavých pľúc, ľavej pohrudnicovej dutiny a

vetvy ľavej vonkajšej jugulárnej žily.

Za to mu bol podľa § 145 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. j), m), n) Tr. zák., § 38 ods. 2, 3 a 8 Tr. zák., § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 10 (desať) rokov nepodmienečne. Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Zároveň podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. okresný súd uložil obvinenému protialkoholické liečenie ústavnou formou. Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. za podmienok uvedených v § 77 ods. 1 Tr. zák. bolo obvinenému uložené ochranné opatrenie - ochranný dohľad v trvaní 2 (dva) roky.

Podľa § 83 ods. 1 písm. e) Tr. zák. okresný súd uložil ochranné opatrenie - zhabanie vecí, a to: 1 ks kuchynský nôž zn. Mikov s rukoväťou z plastickej hmoty čiernej farby celkovej dĺžky cca 27,5 cm, ktorého čepeľ má dĺžku cca 14 cm a maximálnu šírku čepele v pätko noža 20,5 cm a na bočnej ploche rukoväte noža nápis „MADE IN CZECHOSLOVAKIA“.

Ohľadom náhrady škody okresný súd podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému - spoločnosti E. S. U., a.s., so sídlom Q. XX/A, XXX XX Q., IČO: XX XXX XXX, na ich účet číslo: XXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXXXXXXX, KS: XXXX, náhradu škody vo výške 507,82 Eur.

Na podklade odvolania obvineného Q. U. voči uvedenému rozsudku okresného súdu Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo 16. júla 2014, sp. zn. 4 To 40/2014, podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2, 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o zaradení obvineného do ústavu s maximálnym stupňom stráženia a vo výroku o ochrannom dohľade. Rozhodujúc podľa § 322 ods. 3 Tr. por., obvineného pri nezmenenom treste zaradil podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. v rozsahu ust. § 77 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému uložený aj ochranný dohľad v trvaní 1 (jedného) roka.

Proti rozsudku krajského súdu podal prostredníctvom obhajcu z dôvodu uvedeného v ust. § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie obvinený Q. U..

V podstate tak, ako v podanom odvolaní, aj v predmetnom dovolaní obvinený vyjadril nesúhlas s právnou kvalifikáciou svojho konania ako obzvlášť závažného zločinu vraždy. Argumentoval tým, že do záhradnej chatky v oblasti T. nešiel s úmyslom usmrtiť L. Q.. Nemal žiadnu tendenciu a už vôbec nie priamy alebo nepriamy úmysel byť účastníkom akéhokoľvek konfliktu. Obvinený trval na tom, že dňa 28. júla 2013 sa bránil pred útokom poškodeného L. Q. a konal pudovo v záujme záchrany svojho života. Hoci svojho protiprávneho konania si je vedomý, nemal žiaden úmysel vraždiť. Podľa jeho názoru Okresný súd Banská Bystrica počas dokazovania nedostatočne skúmal a následne aj nesprávne zhodnotil motív a subjektívnu stránku skutkovej podstaty, ako aj osoby obvineného a poškodeného. Má za to, že nebola naplnená subjektívna stránka skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa §145 ods. 1 Tr. zák. Obvinený uviedol, že pri svojom bránení si života pred agresívnym škrtením nevedel, že svojím konaním môže spôsobiť smrť, konal iba v záujme záchrany svojho života a zdravia. Nechcel spôsobiť smrť, nevedel, že smrť môže spôsobiť a nekonal úmyselne. Preto vyjadril presvedčenie, že z hľadiska právnej kvalifikácie skutku nespáchal obzvlášť závažný zločin vraždy podľa §145 ods. 1 Tr. zák., ale trestný čin zabitia podľa § 147 ods. 1 Tr. zák., keďže z nedbanlivosti spôsobil poškodenému L. Q. smrť.

Na záver dovolania navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona podľa § 371 ods. 1 Tr. por. v nadväznosti na ust. § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zrušil a prikázal mu podľa § 388 ods. 1 Tr. por., aby výrok o vine znovu prerokoval a rozhodol.

V súlade s ustanovením § 376 Tr. por. prvostupňový súd dovolanie obvineného doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

Prokurátor Krajskej prokuratúry Banská Bystrica vo svojom vyjadrení k dovolaniu obvineného poukázal na skutočnosť, že dôvody uvedené v dovolaní sú v podstate opakovaním dôvodov, ktoré obvinený Q. U. uvádzal pred súdom prvého stupňa, ako aj v konaní pred odvolacím súdom, a napádajú správnosť a úplnosť zisteného skutku, čo však dovolací súd nemôže skúmať a meniť, tiež dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Dovolanie nemožno chápať ako tzv. ďalšie odvolanie, keďže ide o mimoriadny opravný prostriedok s taxatívne uvedenými dovolacími dôvodmi. Zdôraznil správnosť záverov okresného i krajského súdu o tom, že obvinený konal v nepriamom úmysle podľa § 15 písm. b) Tr. zák., pretože vedel, že svojím konaním môže ohroziť alebo porušiť záujem chránený Trestným zákonom, ktorým je ochrana ľudského života, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený. Nepriamy úmysel spočíval v tom smere, že obvinený viackrát bodol poškodeného, pričom štyri bodnorezné rany tak, ako boli uvedené, mohli byť smrteľnými ranami. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného odmietol, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Vyjadrenie prokurátora Krajskej prokuratúry Banská Bystrica k dovolaniu obvineného bolo súdom prvého stupňa doručené obvinenému, jeho obhajcovi, poškodenej L. Q. a poškodenej E. S. U., a.s. Obvinený sa k nemu (ani prostredníctvom svojho obhajcu) nevyjadril.

Poškodená L. Q. ani poškodená E. S. U., a.s. sa k dovolaniu obvineného, ani k doručenému vyjadreniu prokurátora Krajskej prokuratúry Banská Bystrica k dovolaniu obvineného v určenej lehote nevyjadrili.

Následne súd prvého stupňa predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd zistil, že dovolanie proti napadnutému rozsudku je prípustné (§ 368 ods. 1, 2 a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 a § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu zistil, že dovolanie obvineného nie je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať ak

i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Z citácie zákonného ustanovenia vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, s výnimkou dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por., neslúži účelu revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa v základnom konaní. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať alebo korigovať len odvolací súd.

Vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu potrebné uviesť nasledovné:

Nesprávnym právnom posúdením zisteného skutku (§ 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.) sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnom posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo, že išlo o iný trestný čin alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdnym skutkom dopustil. Je však potrebné uviesť, že dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a

rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.

Preskúmaním obsahu predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti:

Obvinený v podanom dovolaní v podstate namieta nedostatočné skúmanie motívu a subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, ktorý sa mu kladie za vinu, počas dokazovania súdom a ďalej (a najmä) nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov vo vzťahu k ustáleniu záveru o naplnení subjektívnej stránky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa §145 ods. 1 Tr. zák., ktoré zároveň sám hodnotí zo svojho uhla pohľadu s tým, že z hľadiska príčinnej súvislosti medzi konaním a následkom aj z hľadiska fakultatívnych znakov dochádza k záveru o tom, že jeho protiprávne konanie naplňa skutkovú podstatu trestného činu zabitia podľa § 147 ods. 1 Tr. zák.

Najvyšší súd opätovne zdôrazňuje, že pri skúmaní danosti dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., t. j. či dovolaním napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení, dovolací súd nemôže skúmať alebo meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku, ale je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, a preto sa dovolací súd týmito námietkami nezaoberal. V rámci tohto dovolacieho dôvodu môže dovolací súd len posudzovať, či súdy nižšieho stupňa na pevne a nemenne zistený skutkový stav, aplikovali správne ustanovenia Trestného zákona.

V predmetnej veci najvyšší súd skúmal, či konaním obvineného Q. U., tvoriacim skutkovú vetu odsudzujúceho rozsudku, bola naplnená (dovolaním obvineného namietaná) subjektívna stránka skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa §145 ods. 1 Tr. zák., pričom dospel k rovnakému záveru ako súdy nižších stupňov.

Podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. kto iného úmyselne usmrť, potrestá sa odňatím slobody na pätnásť rokov až dvadsať rokov.

Pre naplnenie subjektívnej stránky skutkovej podstaty sa pri trestnom čine vraždy vyžaduje úmyselné zavinenie. Vo vzťahu k trestnému činu vraždy pritom býva úmysel dostatočne zrejmý z okolností a intenzity vykonaného útoku, najmä ak páchateľ použije zbraň spôsobilú iného usmrtiť a útok zámerne vedie proti tým častiam ľudského tela, kde sú uložené orgány dôležité pre život.

V prípadoch, keď páchateľ popiera úmysel usmrtiť poškodeného, je nutné otázku jeho zavinenia vyvodit' nepriamo z okolností trestného činu objektívnej povahy, konkrétne z okolností, za ktorých k útoku došlo, čo útoku predchádzalo, ako bol útok zrealizovaný, akým predmetom páchateľ útočil, či páchateľ útočil proti takej časti tela, kde sú životne dôležité orgány, akou silou (intenzitou) útočil a podobne.

V danom prípade najvyšší súd po preskúmaní predloženého spisového materiálu dospel k záveru, že okresný i krajský súd konali v trestnej veci obvineného Q. U. v medziach svojej právomoci, príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali správne a ich úvahy vychádzali z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. S ohľadom na správnu aplikáciu príslušných hmotnoprávných a procesnoprávných zákonných ustanovení sú rozhodnutia súdov nižšieho stupňa, ktoré tvoria jednotu, aj náležité, zrozumiteľné a presvedčivo odôvodnené. Osobitne krajský súd vo svojom rozhodnutí spôsobom zodpovedajúcim potrebám trestného konania reflektoval na obhajobné tvrdenia, obvineným opätovne vyjadrené v podanom dovolaní, ku ktorým, opierajúc sa o skutkové zistenia plynúce z vykonaného dokazovania, v primeranej miere odôvodnil svoje úvahy a z nich odvodené právne závery.

Dovolací súd nemá pochybnosť o tom, že na základe popísaných skutkových okolností prípadu, predovšetkým znaleckým posudkom preukázaného mechanizmu vzniku poranení, možno dospieť k

jednoznačnému záveru o úmyselnom zavinení obvineného, a to vo forme nepriameho úmyslu podľa § 15 písm. b) Tr. zák. Obvinený v danom prípade spôsobil nožom, ako zbraňou spôsobilou iného usmrtiť, poškodenému mnohopočetné bodno-rezné poranenia, ktoré vznikli v tesnom časovom slede bezprostredne za sebou ako následok mnohopočetných útokov vedených veľkou intenzitou a silou, pričom štyri z nich priamo zasahovali do životne dôležitých orgánov. Obvinený pritom vzhľadom na svoje osobné pomery musel vedieť, že viacnásobným intenzívnym bodnutím poškodeného do oblastí hlavy, krku, chrbta a hrudníka nožom mu spôsobí zranenie, ktorým ho bezprostredne ohrozí na živote, a preto musel byť aj uzročený so skutočnosťou, že svojím konaním môže spôsobiť fatálny následok v podobe smrti poškodeného.

Z uvedeného vyplýva, že sudy obidvoch stupňov postupovali správne a v súlade so zákonom, keď na podklade skutku ustáleného v skutkovej vete konanie obvineného právne posúdili ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák.

Obvinený ani svojimi ďalšími argumentmi uvedenými v dovolaní zjavne nenaplnil uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., nakoľko sa nimi domáhal revízie skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v otázke zavinenia, čo, ako už bolo vyššie uvedené, nie je prípustné, keďže dovolací súd správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže skúmať ani meniť.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.